

Oversigt over Plantesygdomme.

190. — Vintermaanederne og April 1933.

Hveden har flere Steder været stærkt trykket i Væksten, Kulde og Nattefrost er Hovedaarsagen, men det forværres af Kalimangel og tilstødende Angreb af Graapletsyge. I Bygmarkerne kan allerede ses »Gule Pletter« og gavnligt Udslag af selv smaa Mængder Kali.

Gulspidssyge ses allerede i Hvede og Byg, Lyspletsyge i Hvede og Rug, med god Virkning af Mangansulfat. Den varme, tørre og løse Jord har rimeligvis bidraget til, at disse Sygdomme er kommet saa tidligt frem.

Efter sent ompløjet Græs har Fritfluelarverne gjort en Del Skade i Vintersæden. Angrebene bemærkedes en Del Steder i Efteraaret og Vinterens første Del.

Angreb af Stankelbenslarver er endnu kun rapporteret i ringe Antal, dog har man hist og her maattet gribe til Udstrøning af Giftklid.

Smælderlarverne har endnu ikke været paafaldende slemme, men de første Tilfælde af Angreb af Havreaal er konstateret.

Angreb af Kløverens Bægersvamp har været meget almindelige, men som Regel godartede. Angrebene er ikke saa regelmæssigt som ellers gaaet ud over Rundbælg og de udenlandske Rødkløverstammer; Planternes Udvikling i Efteraaret synes at have betydet mere end Stamme- og Arts-spørgsmaalet. Et Sted var Lucerne stærkt gnavet af Snegle.

Den stærke Nattefrost har flere Steder svedet Æble- og Pære-træernes Knopper og Espalierpæretræernes Blomster. Ogsaa Kirsebær-træernes Knopper og nyudfoldede Blade er enkelte Steder beskadigede.

I Frugthaverne er der ofte en talrig Besætning af Spindemider paa

Æblebladene, og baade Æblesnudebillen og Pæregalmyggen har lagt deres Æg. Spor af Tægesugning er ofte meget iøjnefaldende paa Æbletræerne.

I Jordbærbedene er Snudebillerne i fuld Aktivitet. I Tomathuse optraadte Uglelarverne lokalt i skadelig Grad.

Lyngby, d. 19. Maj 1933.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Vintermaanederne og April modtaget 24 Beretninger; i Januar—April er der indkommet 1132 Forespørgsler.

KORN.

Flere Steder har Hveden været stærkt trykket i Væksten, som det synes af Kulde og Kalimangel i Forening; enkelte Steder meldes om betydelig Opfrysning af Hveden. Paa den svage Hvede saas ofte Graapletsyge (*Septoria gramineum*), et Angreb, der plejer at forsvinde, naar Hveden kommer i Vækst. Nattefrosten først i April, i Forbindelse med Sol og Tørke, har svedet Bladspidserne en Del og for en Tid standset Væksten hos Vintersæd og Græs (navnlig Hundegræs).

I Bygmarkerne saas allerede sidst i April enkelte Steder »Gule Pletter«, med positivt Udslag for blot 50 kg Kaligødning (V. Kristensen).

Gulspidsyge er iagttaget paa Hvede og Byg; at Jorden er saa løs og tør vil sikkert fremme Sygdommen (V. Kristensen, H. Land Jensen).

Lyspletsyge er iagttaget i Hvede og Rug; ogsaa her gør den varme, løse og tørre Jord sig sikkert gældende. Mangansulfat har allerede virket (A. M. Frederiksen, A. Pedersen).

Stormen 13.—14. April havde en betydelig Sandflugt til Følge i Vestjylland, samt stedvis i Nord- og Vestsjælland, hvorved Vaarsæden blev blottet og Udlægsfrøet ofte flyttet.

Der er kun et enkelt Sted iagttaget Spiringsfusariose eller Udslag for Afsvampning af Vintersæden.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) har været udbredt, men gennemgaaende meget godartet. Stærkere Angreb omtales bl. a. fra Horsensegnen og Vestsjælland; ved Tystofte er vel overvintret 2. Aars Tidlig Rødkløver gaaet væk i April. Gul Rundbælg har (som sædvanligt) faaet sin Bekomst, saaledes omkring Lemvig og Vejen-Brørup, men den har overvintret fortrinligt omkring Aabenraa (L. Ravn), og ved Skanderborg, hvor der er stærke Angreb i Kløver, har Rundbælg og Kællingetand klaret sig (Wm. Christensen). Ogsaa for Kløverstammernes Vedkommende er der Afbigelser; medens udenlandsk Tidlig Kløver er gaaet ud i sædvanlig Grad, har paa Aalborgegnen Bægersvampen været ualmindelig slem

ved de danske Former af Tidlig og Sildig Rødkløver, samt Sneglebælg (Andersen-Lyngvad). Forklaringen paa de varierende Opgivelser kan sikkert søges i Afgrødernes vidt forskellige Udvikling i Efteraaret; i enkelte Tilfælde har sent Snelæg paa varm Jord gjort Udslaget.

KARTOFLER.

Nattefrost har paa Samsø gjort stor Skade paa tidlige Kartoffler, der netop var ved at bryde gennem Jordoverfladen.

ERNST GRAM.

FRUGTHAVEN.

Den stærke Nattefrost har flere Steder forvoldt Skade paa Æble- og Pæretræernes Knopper og paa Espalierpæretræernes Blomster. Ogsaa Kirsebærtræer har enkelte Steder faaet Knopperne og de lige udfoldede Blade beskadiget.

KØKKENHAVEN.

28. April iagttoges Skade af Nattefrosten paa Blomkaal, som var udplantede fra Hus inden Midten af Maaneden. Stokken paa ret store Planter var indfalden, hvid og død paa Sydsiden, medens Nordsiden var frisk. Paa mindre Planter var der ingen synlig Skade (Verner Nielsen).

ANNA WEBER.

KORN.

Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Der meldes om spredte Angreb, hvoraf kun faa har været ondartede.

Jordloppelarver. Angreb paa unge Kornplanter blev tidligere tilskrevet Kornjordloppens Larve (*Phyllotreta vittula*). Tyske Undersøgelser (H. Blunck) har imidlertid vist, at denne Larve næppe optræder som Skadedyr, og at Arten overvintrer som voksent Insekt. Naar man har Angreb om Foraaret (stukne Planter) skyldes det særlig Larven af en Art, der hedder *Crepidodera ferruginea*. Denne Art overvintrer i Larvestadiet og kan saaledes komme til at gøre Skade i Vintersæden.

Saadanne Angreb fandtes i Aar ved Brørup, hvor 2 Td. Land var tyndet til $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ Bestand (H. Land Jensen) samt ved Krusaa, hvor der var en Del Angreb i en Rugmark, der ogsaa var beskadiget af Brakfluens Larve (L. Ravn). Ogsaa paa Odenseegnen synes Larven at have været paa Spil (H. K. Olsen).

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Allerede i Efteraaret gjorde Larverne en Del Steder, bl. a. paa Skanderborgegnen (J. Christensen) Skade i Vintersæden efter sent ompløjet Græs. Nu meldes om yderligere Angreb. Fra Byllerup (Fyn) skrives: tidlig paa Vinteren var der enkelte Steder ret stærke Angreb i Hvede efter 1. Aars Græs. Da Frosten satte ind, op-

hørte Angrebet (J. Filipsen). Paa Samsø har man mod Sædvane set flere Angreb i Hvede (P. Riis Vestergaard) og lignende Angreb er bemærket ved Pjedsted (M. Olsen), paa Kalundborgegnen (A. Frederiksen), ved Hillerød (H. E. Jensen) og ved Roskilde (M. Greve). Paa Hillerødegne fandtes Angreb ogsaa efter Havre (Spild af Havre — Spiring — grønne Havreplanter).

Haarmyglarver (*Bibionidae*). Fra Brønderslev meldes om et Angreb i Blandsæd paa Tørvejord. Larverne fandtes i umaadelige Mængder paa ren Tørvejord, hvor der havde været Korn som Forfrugt. Hvor Jorden var sandblandet, og hvor Forfrugten var Græs, var der ingen Angreb (V. Kristensen). I Laboratoriet forpuppede Larverne sig fra d. 15. Maj. Paa de Steder ved Odense, hvor der har været Angreb i de senere Aar, synes Larverne nu at være helt forsvundne.

Stankelben (*Tipula paludosa*). Hidtil foreligger der kun faa Beretninger om Angreb af Betydning (Vejen-Brørupegnen, Aabenraa, Haderslev, Hundie etc.). Flere Steder er man begyndt med Udstrøning af Giftklid.

KORSBLOMSTREDE.

Rapsjordloppens Larve (*Psylliodes chrysocephalus*) har paa Wedellsborg angrebet en Mark med Kaalroer til Frø i en saadan Grad, at Stykket maatte ompløjes (J. Filipsen).

Fluelarver (*Agromyza flavicornis*). I Januar indsendtes Blomkaalsplanter fra Hus (K. C. Hansen). I Marven og i Hjerteskuddet fandtes minerende Fluelarver hørende til ovennævnte Art. Planterne var saaet medio September, og Angrebet var værst paa Planter, der var saaet i Priklebede.

Kaalfluen (*Chortophila brassicae*) begyndte sin Æglægning i de første Dage af Maj.

ÆRTEBLOMSTREDE.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Fra Roskildeegnen meldes om to Marker med Rødkløverfrø, der var saa stærkt angrebet, at Ompløjning var nødvendig (M. Greve).

Snegle (*Agriolimax agrestis*). Ved Ballerup havde Sneglene gnavet en Lucernemark meget stærkt.

KARTOFLER.

Haarmyglarver (*Bibio ferruginatus*) fandtes i stor Mængde indboret i Kartofler sendt fra Kjellerup. Larverne var næppe primær Aarsag til Kartofflernes Ødelæggelse.

FRUGTTÆRER.

Æblesnudebillen (*Anthonomus pomorum*). Billernes Ernæringsnav (Huller i Knopperne) saas d. 12. April, og Æg fandtes i Blomsterknopperne d. 25. April.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Nogle nye Lokalteter er fundet ved Odense og i Københavns Omegn.

Bladlus (*Aphididae*). Paa Æbleknopperne fandtes talrige Lus d. $19/4$ og omtrent samtidig viste Bladloppelarverne (*Psylla mali*) sig.

Pærethripsen (*Tæniothrips inconsequens*). Ogsaa i Aar indsendtes Pæreknopper (Stubbekøbing) med Angreb af denne Art.

Maalerlarver (*Eupithecia rectangularata*) fandtes ofte indboret i Blomsterknopperne af Æble og Pære. Senere angribes Bladene.

Pæregalmuggene (*Contarinia pyrivora*) begyndte at forlade deres Puppeskjul i Jorden d. 24. April.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Nyklækkede Mider saas paa Æble den $26/4$. Mange Steder er Bladene allerede stærkt besat med Mider.

KØKKENURTER.

Tusindben (*Julidae*). I en Have i Varde er fundet i Massevis af Tusindben, der har overvintret i underjordiske Plantedele af Pastinak, Rodpersille, Porre o. lign. De skal have gjort ikke saa lidt Skade sidste Sommer.

Tomatuglen (*Mamestra brassicae*). Larverne af denne Art optraadte ret ondartet i Tomathuse paa Odenseegnen.

PRYDPLANTER.

Konvalæderen (*Hepialus lupulinus*) optraadte flere Steder meget skadelig i Bede med Liljekonvaller.

I en Have ved Aarhus var flere gamle Pæretræer alvorligt beskadiget af Pileborerens Larve (*Cossus ligniperda*).

Mider (*Bryobia*) vandrede ved Eskildstrup i stort Tal ind i Beboelseshuse, hvor de var meget generende. Dette Fænomen er ogsaa bemærket tidligere. Mider af denne Slægt (muligvis biologiske Racer af samme Art) angriber forskellige Planter. *Bryobia ribis* er saaledes kendt som Stikkelsbærmiden. Ved Odense var Vedbend stærkt besat med Mider tidlig paa Foraaret.

PROSPER BOVIEN.
